

LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRAS PIRMININKAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL XX AMŽIAUS LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ TYRIMŲ IR JŲ SKLAIDOS, ŠIŲ KOVŲ ĮAMŽINIMO 2024–2026 METŲ VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi, teikiu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo 2024–2026 metų veiksmų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. spalio 10 d. nutarimo Nr. XIV-2195 „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos patvirtinimo“ 2 straipsnį.

Teikiamu Nutarimo projektu siūloma patvirtinti XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo 2024–2026 metų veiksmų planą (toliau – Planas), kurį parengė Ministro Pirmininko 2023 m. gruodžio 18 d. potvarkiu Nr. 250 sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo veiksmų plano projektui parengti, įvertinusi ir apibendrinusi suinteresuotų valstybės institucijų, įstaigų bei organizacijų pateiktus pasiūlymus.

Planas skirtas XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos (toliau – Programa) tikslą – inicijuoti ir atlikti visapusiškus, kompleksiškus XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimus, užtikrinti jų sklaidą, įamžinti šias kovas – įgyvendinančioms veikloms (projektams) koordinuotai ir veiksmingai įgyvendinti. Iš viso Lietuvoje ir tarptautiniu mastu numatyta įgyvendinti 63 veiklas, įtraukiančias įvairias visuomenės ir amžiaus grupes. Plane teikiamos veiklos (projektai) atliepia Programos tikslui pasiekti nustatytus uždavinius, kuriais siekiama prisidėti prie Lietuvos visuomenės pilietinės savimonės ir patriotiškumo ugdymo, laisvės kovų paveldo aktualizavimo.

Pažymėtina, kad Programa apima 2023–2029 m. laikotarpį. Programoje numatomų rezultatų siekiama įgyvendinant valstybės prioritetines priemones iki 2029 m., o iniciatyvines (finansuojamas konkursų būdu) – per Programoje numatytą laikotarpį ir vėliau, užtikrinant XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo tęstinumą. Pradinis Planas rengiamas 2024–2026 m. laikotarpiui.

Atkreiptinas dėmesys, kad Plane nurodytos veiklos gali būti tęstinės arba turi būti įvykdytos per nustatytą terminą.

Siekiant užtikrinti Plane nurodytų veiklų įgyvendinimo stebėseną ir koordinavimą, taip pat atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes ar siūlomas naujas iniciatyvas, Planą numatoma kasmet peržiūrėti. Naujas veiksmų planas, apimantis 2027–2029 m. laikotarpį, bus rengiamas atsižvelgiant į pasiektus rezultatus, įvertinus kylančius naujus iššūkius bei siekiant užtikrinti XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo tęstinumą.

Planas bus įgyvendinamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžete atitinkamoms ministerijoms, institucijoms, įstaigoms patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų teisėtai gautų lėšų. Savivaldybėms siūloma dalyvauti įgyvendinant Planą ir skirti savivaldybių biudžetų lėšų Planui įgyvendinti.

Nutarimo projektas buvo skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Seimo kanceliarija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatu, Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos, Lietuvos kino centru prie Kultūros ministerijos, Lietuvos valstybės naujuoju archyvu, Šiaulių „Aušros“ muziejumi, Lietuvos kultūros taryba, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, VšĮ PTPP.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos, Kauno IX forto muziejaus, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – Centras), Vilniaus universiteto, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Nutarimo projektas papildomai suderintas darbo tvarka.

Atkreiptinas dėmesys, kad Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Druskininkų savivaldybė, Raseinių rajono savivaldybė, Varėnos rajono savivaldybė pateikė pasiūlymus į Planą įtraukti ir kitus aktualius, turinčius išliekamąją vertę, ugdančius patriotiškumą ir pilietiškumą projektus, tačiau, atsižvelgiant į dideles veiklų apimtis ir ženklų lėšų poreikį, šiame etape jie į Planą nebus įtraukti. Dėl šių projektų įgyvendinimo galimybių galėtų būti sprendžiama ateinančiais metais, peržiūrint Plano veiklas. Taip pat į Planą neįtrauktos pasiūlytos priemonės, kurių įgyvendinimas jau pasibaigęs.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 30 punktu, laikoma, kad išvadų laiku nepateikę subjektai Nutarimo projektui pritaria.

Atsižvelgiant į 2024 m. rugsėjo 3 d. tarpinstituciniame pasitarime (4 klausimas) pateiktą Užsienio reikalų ministerijos pasiūlymą ir suderinus su Centru, buvo patikslinti veiklos Nr. 3.7 atsakingi vykdytojai: vykdytojai sukeisti vietomis ir pirmasis nurodytas Centras.

Priėmus Nutarimo projektą ir įgyvendinus Plane numatytas veiklas, bus prisidėta prie XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų, antisovietinio ginkluoto pasipriešinimo, antinacistinio pasipriešinimo, neginkluoto antisovietinio pasipriešinimo ir disidentinio judėjimo tyrimų ir jų sklaidos, kovų, pasipriešinimo ir disidentinio judėjimo įamžinimo, atminties išsaugojimo.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatoms ir juo nesiūloma perkelti ar įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktų.

Neigiamų pasekmių dėl Nutarimo projekto nenumatoma.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Nutarimo projektu nenustatomas naujas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama.

Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų keisti nereikės.

Nutarimo projekte naujos sąvokos neįvedamos, todėl jis nevertintinas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės (vadovė Eglė Neciunskienė, tel. +370 5 209 8790, el. p. egle.neciunskiene@lr.lt) patarėja Nomeda Poderienė (tel. +370 5 209 8616, el. p. nomeda.poderiene@lr.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 11 lapų.
2. Suinteresuotų institucijų derinimo raštai (26 dokumentai).

Ministrė Pirmininkė

Ingrida Šimonytė

Nomeda Poderienė, tel. +37052098616; +37066842367, el. p.